

T.C. MİLLÎ
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı 4571
Tarih: 15.05.2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

BM başta olmak üzere, üyesi olduğumuz demokrasi, insan hakları ve hukuk devleti odaklı uluslararası kuruluşlar, son yıllarda Türkiye'deki insan hakları ihlallerinin vahim boyutlara ulaştığını tespit ederek Türkiye'ye yönelik dünya çapında yankı uyandıran uyarı ve yaptırımları gündeme getirmişlerdir. Toplum ve devleti bu ihlallere karşı uyarmak ve yol göstermek üzere uluslararası yükümlülükler bağlamında kurulmuş olan "Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu" ile "T.C. Kamu Denetçiliği Kurumu'nun (Ombudsmanlık)" bu ihlaller karşısında etkisiz ve atıl kalmalarının nedenlerini araştırmak amacıyla Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

Ertuğrul Kürkçü
İzmir Milletvekili ✓

GEREKÇE:

Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi (AKPM) “Bahar Oturumu” kapsamında 25 Nisan 2017’deki birleşiminde, Türkiye’nin yeniden denetim sürecine alınmasını kararlaştırmıştır. Kararın gerekçesinde Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği, Venedik Komisyonu ve Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı’nın (AGİT) raporlarına atfen 2015’ten başlayarak kitlesel ölçeklere ulaşan, aşağıda bazılarına değinilen insan hakkı ve hukuk devleti ihlallerine yer verilmiştir:

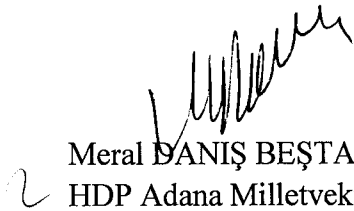
“OHAL ilanının gerekçesiyle ilgisi olmayan keyfi uygulamaların kitlesel bir temizliğe dönüşmesi, 150 bin kamu çalışanının sorgusuz sualsiz işine son verilmesi. 44 bini tutuklu 100 bin insanın geçerli nedenler olmaksızın adli koğuşurmaya tabi tutulması. 3 994 yargı mensubunun sorgusuz sualsiz açığa alınması, 173’ü yüksek mahkemelerin üyesi olan 3 659 yargı mensubunun görevine son verilmesi. Birçok Kürtçe yayın kuruluşunun yanı sıra, Kemalist ve solcu yayıncıları da kapsayan 177 medya kuruluşuna el konulması. İnternet kısıtlamalarının yaygınlaşması. 150’yi aşkın gazetecinin tutuklu olması. 2 500 gazetecinin işsiz bırakılması, çalışan gazetecilerin otosansüre zorlanması. 2100 okul, yurt ve üniversitenin yargı kararı olmaksızın kapatılması. Terörizmle ilişki gerekçesiyle kapatılan 199’u Kürt toplumuna ait 370 sivil toplum kuruluşuyla birlikte yaklaşık 1 800 dernek ve vakfın yargı kararı olmaksızın kapatılarak mal ve mülklerinin müsadere edilmesi. Aralarında HDP eşbaşkanları Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ’ın da olduğu 13 HDP milletvekilinin tutuklanması, milletvekili dokunulmazlıklarının anayasaya aykırı olarak kaldırılması. DBP üyesi 88 Belediye Eş Başkanının görevinden alınarak yerlerine kayyum tayin edilmesi, belediye başkanlarının dayanaksız gerekçelerle tutuklanması. Aralarında Sur, Silvan (Diyarbakır), Nusaybin, Dargeçit (Mardin), Şırnak Merkez, Cizre, Silopi, İdil (Şırnak) ve Yüksekova’nın (Hakkari) da bulunduğu 22 ilçede ilan edilen sokağa çıkma yasaklarıyla 1.6 milyon insanın mağdur edilmesi, 355 bin insanın yerinden yurdundan edilerek, elektrik, su, eğitim, acil tıbbi yardımdan yoksun bırakılarak yaşam, sağlık ve güvenlik haklarının ihlal edilmesi. Güvenlik operasyonları sırasında yüzlerce sivilin öldürülmesi ve ölümlerle ilgili etkin soruşturma yapılmaması.”

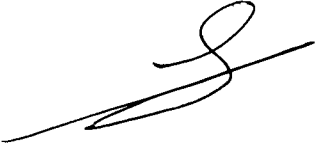
Birleşmiş Milletler (BM) İnsan Hakları Yüksek Komiserliği (OHCHR) de 10 Mart 2017’de Türkiye’de önceki 18 ayda yürütülen askeri operasyonlara ilişkin bir rapor yayımlamış, ve raporda, Temmuz 2015’ten bu yana ciddi insan hakları ihlalleri yaşandığı belirtmiştir. Söz konusu rapor, Temmuz 2015 - Aralık 2016 arasında, 30 kent ve mahalleyi etkileyen ve çoğunluğu Kürt kökenli 355.000 ila yarım milyon arasında kişiyi yerinden eden güvenlik operasyonları sırasında Güneydoğu’da, büyük çaplı yıkım yapıldığı, cinayet işlendiği ve ciddi insan hakları ihlalleri yaşandığı iddialarını içermektedir. Raporda Olağanüstü Hal koşullarının bu iddiaları güçlendirdiğine yer verilmiştir.

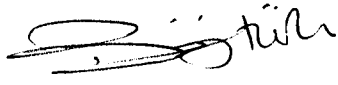
Yukarıda sadece birkaç örneği verilen uluslar arası kuruluşların yanısıra Türkiye’de faaliyet göstermekte olan İnsan Hakları Derneği (İHD), Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV) ve çeşitli avukat örgütleri ile demokratik kitle örgütleri Türkiye’de yaşanan hak ihlalleri ve OHAL dolayısıyla kısıtlanan özgürlükler konusunda sayısız basın açıklaması ve eylem yapmıştır. Muhalefet partileri bu konuları hem meclis kürsüsünden dile getirmiş hem de birçok soru ve araştırma önergesiyle bu ihlalleri kamuoyunun gündemine getirmeye çalışmıştır.

Bu vahim ölçülerdeki insan hakları ihlalleri karşısında Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu ile T.C. Kamu Denetçiliği Kurumu (Ombudsmanlık) etkin bir çalışma yürütmemiş, hükümeti ve idareyi denetlemek, bu ihlallerin önüne geçilebilmesi için tedbirler ve denetim mekanizmalarının işletilmesini sağlamak veya bu vahim iddiaların doğruluğunu araştırmak üzere girişimlerde bulunmamışlar, yasayla kendilerine verilen görevi yerine getirmekten aciz kalmışlardır.

Bu nedenle TBMM, “Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu” ile “T.C. Kamu Denetçiliği Kurumu’nun (Ombudsmanlık)” görevlerini yerine getirmeyişlerinin ve etkisizliklerinin nedenlerini araştırmak üzere bir araştırma komisyonu kurmalıdır.

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Adana Milletvekili

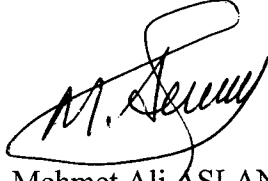

Behçet YILDIRIM
HDP Adıyaman Milletvekili

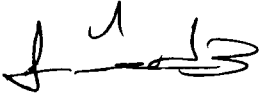

Berdan ÖZTÜRK
HDP Ağrı Milletvekili

Dürayet TAŞDEMİR
HDP Ağrı Milletvekili

Sırrı Süreyya ÖNDER
HDP Ankara Milletvekili

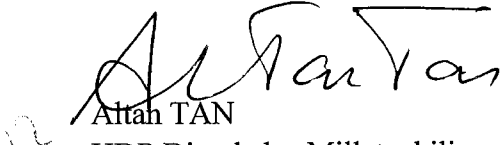

Ayşe ACAR BAŞARAN
HDP Batman Milletvekili

Mehmet Ali ASLAN
HDP Batman Milletvekili

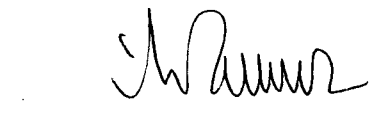

Saadet BECEREKLİ
HDP Batman Milletvekili

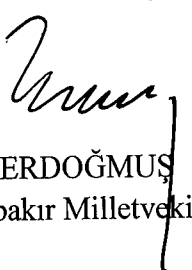

Hisyar ÖZSOY
HDP Bingöl Milletvekili

Mizgin İRGAT
HDP Bitlis Milletvekili

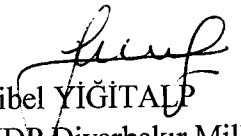

Altan TAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

Feleknaş UCA
HDP Diyarbakır Milletvekili

İmam TAŞÇIER
HDP Diyarbakır Milletvekili

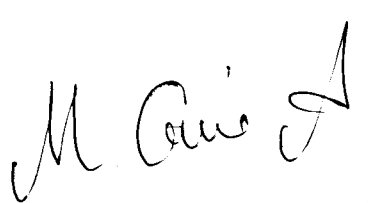
Nimetullah ERDOĞMUŞ
HDP Diyarbakır Milletvekili

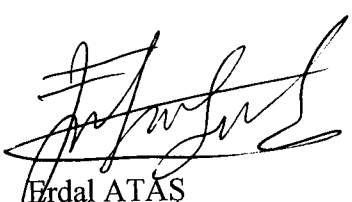
Sibel YİĞİTALP
HDP Diyarbakır Milletvekili

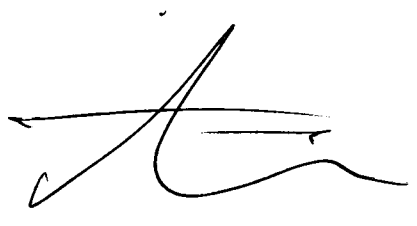
Mahmut TOĞRUL
HDP Gaziantep Milletvekili

Mehmet Emin ADIYAMAN
HDP Iğdır Milletvekili

Erdal ATAŞ
HDP İstanbul Milletvekili

Ziya PİR
HDP Diyarbakır Milletvekili

Celal DOĞAN
HDP İstanbul Milletvekili

Kadri YILDIRIM
HDP Siirt Milletvekili